

Mølstrøm, I.-M., Handest, R., Henriksen, M. G., Parnas, A. U., & Nordgaard, J. (2025). Service delay in schizophrenia: Case-control study of pathways to care among homeless and non-homeless patients. *BJPsych Open*, 11(2), e65. <https://doi.org/10.1192/bjo.2025.19>

Skæve veje fra psykose til diagnose

Ida-Marie Mølstrøm, læge og ph.d. Dagafsnittet for større børn (B29A) Børne- og , Ungdomspsykiatrisk Center Glostrup, Region Hovedstaden Psykiatri. Forsker ved Psykiatrisk Forskning, Psykiatrien Øst. Region Sjælland Psykiatri. imolstrom@gmail.com

Introduktion

Tidlig opsporing og identifikation af psykose er afgørende for at reducere varigheden af ubehandlet psykose (Duration of Untreated Psychosis, DUP). Trods årtiers indsats for at forbedre opsporing og behandling af skizofreni, forbliver tidlig diagnosticering en stor udfordring og særligt udsatte grupper risikerer at blive overset. Patienter med skizofreni og svær social funktionsnedsættelse har vist sig at have en forlænget DUP, men det er uklart, i hvor høj grad service delay – forsinkelse fra første kontakt med psykiatrien til stillet psykosediagnose, bidrager til dette.

Metode

Case-kontrol-studie som undersøgte vejen til hjælp: fra begyndelsen af psykotiske symptomer til en primær psykosediagnose bliver stillet.

Vi inkluderede ambulante patienter med en skizofrenispektrum-diagnose, som enten var hjemløse eller havde behov for et opsøgende behandlingsteam for at sikre behandling.

Resultater

Studiet inkluderede 85 patienter med en skizofrenispektrum-diagnose, heraf 35 hjemløse patienter og 50 ikke-hjemløse patienter.

Vi fandt betydelige forsinkelser fra første psykotiske symptomer til psykosediagnose i begge grupper. Gruppen, som havde et hjem, tilbragte i gennemsnit 2,8 år fra første psykotiske symptomer til første kontakt med psykiatrien (help-seeking delay) og yderligere 2,5 år før de fik en primær psykosediagnose (service delay), hvilket resulterede i en DUP på 5 år.

Resultaterne var værre for hjemløsegruppen, som havde et help-seeking delay på 10 år og et service delay på 5,5 år, og dermed en DUP på 15,5 år.

Konklusion

Vores resultater peger på en bekymrende ulighed i adgang til psykiatrisk behandling. Patienter med høj risiko for at udvikle svær skizofreni oplever betydelige forsinkelser i diagnosticering og får dermed ikke rettidig behandling.

Implikationer for praksis

For at udligne uligheden i adgang til psykiatrisk behandling kræver det en erkendelse af kompleksiteten i den psykiatriske diagnostiske praksis, og at der handles på denne erkendelse. Dette kunne omfatte:

- Prioritering af undervisning, træning og supervision i psykopatologi i psykiatrien.
- Prioritering af den komplekse udredning, som kunne omfatte øget fleksibilitet, udredning under indlæggelse, opsøgende og/eller opfølgende kontakt.
- Fokus på de steder hvor patienterne først henvender sig, som f.eks. den psykiatriske akutmodtagelse, samt fokus på adgang til hjælp for de, som ikke kan søge hjælp.

